

30 veel gestelde vragen over

wonen in België, werken in Duitsland

Werken over de grens - EURES maakt het mogelijk

Arbeiten jenseits der Grenze - EURES macht es möglich

Travailler dans le pays voisin - C'est facile, grâce à EURES

EURES Maas-Rijn
www.eures-emr.org

Vragen over het zoeken naar werk en het accepteren van een baan

1 Ik wil graag in Duitsland werken, maar ik ben niet bekend met de geldende regels. Met wie kan ik hierover het best eerst contact opnemen?

Werkzoekenden kunnen contact opnemen met EURES (**EUR**opean **E**mployment **S**ervices). Bij EURES-EMR (Euregio Maas-Rijn) bestaat een netwerk van EURES-adviseurs die werkzaam zijn bij de Belgische Diensten voor Arbeidsvoorziening, en de "Agentur für Arbeit" (Arbeidsbemiddeling) in Duitsland en vakbonden en servicecentra (zie adressenlijst achteraan). De EURES-adviseurs bij de Belgische arbeidsbemiddelingsdiensten kunnen u vertellen op welke manier u in Duitsland werk kunt zoeken en kunt solliciteren. De belangrijkste internetsites waar u informatie vindt over werken in Duitsland zijn:

- EURES in het Duits-Belgische grensgebied: www.eures-emr.org
- EURES in de Europese Unie: <http://eures.europa.eu>
- Bundesagentur für Arbeit: www.europaserviceba.de
- Een aantal van deze vacatures vindt u hier: www.arbeitsagentur.de (→ vacatures zoeken)
Diensten voor Arbeidsvoorziening in België:
voor de Duitstalige Gemeenschap: www.adg.be
voor Vlaanderen: www.vdab.be
voor Wallonië: www.leforem.be
voor Brussel: www.actiris.be
- Uitgebreide informatie over leven en werken in Duitsland : www.auswaertiges-amt.de , www.handbuch-deutschland.de
- Concrete vragen over mobiliteit: www.europa-mobil.de

Bovendien vinden in de grensregio's regelmatig jobbeurzen en spreekdagen voor grensarbeiders plaats. De data hiervoor kunt u o.a. vinden onder www.eures-emr.org , www.regioaachen.de en www.grenzpendler.nrw.de

2 Mag ik in Duitsland werken?

Als u de nationaliteit hebt van één van de "oude EU-lidstaten", of als u de Estse, Letse, Litouwse, Poolse, Slowaakse, Sloveense, Tsjechische of Hongaarse nationaliteit hebt, kunt u zonder werkvergunning in Duitsland werken. Ook voor onderdanen uit Cyprus, Malta en Zwitserland geldt vrij verkeer van werknemers.

Als u de Roemeense of Bulgaarse nationaliteit hebt, gelden overgangsbepalingen tot uiterlijk 31 december 2013. Burgers uit deze beide EU-landen kunnen slechts als werknemer in Duitsland werken als de bevoegde Agentur für Arbeit (Dienst voor Arbeidsvoorziening) hiervoor een vergunning verleend heeft.

Wanneer u niet de nationaliteit hebt van één van de lidstaten van de Europese Unie (EU) resp. Europese Economische Ruimte (EER) of Zwitserland hebt u, als u in Duitsland wilt verblijven om werk te zoeken of te accepteren, nadat u een baan in Duitsland gevonden hebt, hiervoor in principe toestemming van "Agentur für Arbeit" nodig. Voor hoogopgeleiden en specialisten gelden uitzonderingsregelingen. Voor meer informatie: www.europaserviceba.de.

3 Wordt mijn Belgische beroepsopleiding in Duitsland erkend?

In de Europese Unie geldt in principe de regel (Richtlijn 36/2005/EU) dat beroepsopleidingen wederzijds erkend worden. Voor een aantal beroepen (vooral in de gezondheidszorg) is de beroepsuitoefening gereguleerd. De EU heeft voor deze beroepen richtlijnen ontwikkeld waardoor de wederzijdse erkenning van de diploma's geregeld wordt. De bevoegde instanties voor het erkennen en beoordelen van buitenlandse opleidingscertificaten in Duitsland vindt u in de database van de "Zentralstelle für Ausländisches Bildungswesen" (Centraal Bureau voor Buitenlandse Opleidingen) in Bonn onder www.kmk.org. De EURES-adviseurs van de Belgische Dienst voor Arbeidsvoorziening of de Duitse "Agentur für Arbeit" kunnen u hierover verder informeren (zie adressenlijst). In de meeste gevallen bepalen werkgevers echter op basis van uw sollicitatiedocumenten of uw opleiding en kwalificatie overeenkomen met hun eisen. Niet elke werkgever bij wie u solliciteert, weet precies wat Belgische beroepsopleidingen of -certificaten inhouden. Getuigschriften maar ook erkenning van uw opleiding kunnen in dergelijke gevallen heel zinvol zijn.

4 Is het mogelijk om een Belgische werkloosheidsuitkering te ontvangen en dan in Duitsland werk te zoeken?

Ja, u kunt zich als werkzoekende direct bij een Duitse "Arbeitsagentur" in de grensregio (zie adressenlijst) inschrijven zodat dit ook kan meegenomen worden in de pogingen tot arbeidsbemiddeling. Wanneer u werk zoekt buiten het woonwerkgebied kunt u gebruik maken van het document PD U2 (voorheen E 303). Hiervoor verandert u uw verblijfplaats voor een bepaalde periode naar Duitsland. Na een wachttijd van vier weken moet u vóór u naar Duitsland vertrekt bij de bevoegde Belgische instanties (voor Vlaanderen is de VDAB bevoegd, voor Wallonië ONEM, voor het Brussels hoofdstedelijk Gewest ACTIRIS en het Arbeitsamt voor de Duitstalige Gemeenschap) het document PD U2 aanvragen en moet u zich ten laatste 7 dagen nadat u in Duitsland aangekomen bent als werkzoekende melden bij de bevoegde bemiddelingsdienst in Duitsland. Eenmaal in Duitsland moet u zich houden

aan de Duitse controleprocedures. Wanneer u van plan bent langer te blijven, kunt u een vergunning voor maximaal drie bijkomende maanden aanvragen bij de bevoegde instantie in België. Wanneer het u niet lukt om tijdens uw verblijf in Duitsland werk te vinden, wordt de betaling van uw werkloosheidsuitkering in België voortgezet.

Let op: U moet dan wel voor het einde van deze periode van drie resp. zes maanden naar België teruggekeerd zijn!

Vragen over arbeidsrecht

5 Waarop moet ik letten bij het afsluiten van een arbeidsovereenkomst?

In een arbeidscontract wordt informatie vermeld over de datum waarop het contract begint, over de van toepassing zijnde CAO en over de afspraken binnen het bedrijf. Hoewel bij het accepteren van een baan voor onbepaalde tijd in Duitsland in eerste instantie een mondeling contract ook geldig is, moeten de belangrijkste arbeidsvoorwaarden ten laatste één maand na de overeengekomen aanvangsdatum schriftelijk vastgelegd worden en door werkgever en werknemer ondertekend worden. Dat geldt ook voor wijzigingen van belangrijke contractbepalingen. Anders dan in België worden Duitse cao's niet automatisch "algemeen verbindend verklaard". Cao's gelden alleen voor partners die cao-plichtig zijn, die aangesloten zijn bij een beroepsorganisatie. (Voor uitzonderingen zie vraag 6.)

Zonder duidelijke reden is een arbeidscontract voor bepaalde tijd slechts voor een periode van maximaal twee jaar toegestaan. Bovendien kan een tijdelijk arbeidscontract tot drie keer toe verlengd worden. De totale periode van tijdelijke contracten mag maximaal 2 jaar bedragen (beperking van het aantal opeenvolgende tijdelijke contracten). Een arbeidscontract voor bepaalde tijd kan dus niet op voorhand voor twee jaar bedoeld zijn. Een dergelijk arbeidscontract voor bepaalde tijd is zonder zwaarwegende reden niet toegestaan wanneer bij dezelfde werkgever reeds een arbeidscontract voor bepaalde of onbepaalde tijd bestond. In elk geval dient de onbepaalde tijd ook schriftelijk vastgelegd te worden.

6 Wordt een lokaal of nationaal loon aangeboden?

Cao's kunnen al een eerste indicatie geven. Arbeiderslonen en bediendesalarissen zijn in principe vastgelegd in cao's. In cao's zijn niet alleen de vergoedingen geregeld, maar is ook de inhoud van de functies voor de diverse loon- en salarisgroepen vastgelegd. Op deze manier kunt u zien hoeveel u gaat verdienen. Bovendien vindt u hier ook informatie over arbeidstijden, vakantie en extra betalingen zoals vakantiegeld en 13^e maand of eindejaarsuitkering. In bepaalde sectoren (bijv. in de bouw, beveiligingssector, bij kapsalons en in de schoonmaaksector) gelden de cao's ook voor niet-georganiseerde werkgevers en werknemers. In deze sectoren met eerder lage lonen wordt op deze manier een minimuminkomen gegarandeerd. Anders dan in België bestaat in Duitsland geen vastgelegd minimumloon. Voor meer informatie: www.lohnspiegel.de . (Zie ook vraag 18.)

7 Welke vakantierechten heb ik in Duitsland?

Werknemers hebben een wettelijk recht op vakantie. In cao's is voor de meeste werknemers een vakantieduur van 30 werkdagen (= zes weken) overeengekomen. Voor sectoren zonder CAO geldt een wettelijk minimum van ten minste 24 werkdagen per jaar, waaronder ook zaterdagen vallen. Anders dan in België hebt u reeds vanaf het eerste jaar recht op vakantiedagen. U hebt pas zes maanden na aanvang van uw arbeidscontract volledig recht op vakantiedagen.

8 Welke rechten hebben werkende vaders en moeders in Duitsland?

De rechten van zwangere en zogende werkende moeders zijn in Duitsland vastgelegd in de "Mutterschutzgesetz" (Wet betreffende de bescherming van werkneemsters tijdens de zwangerschap). In deze wet is geregeld dat werkneemsters beschermd zijn tegen overbelasting op het werk en tegen ontslag. Ten minste zes weken voor tot ten laatste acht weken na een bevalling mogen moeders niet werken (tenzij de zwangere werkneemster uitdrukkelijk en onherroepelijk verklaart dat ze de werkzaamheden wil uitvoeren). Tijdens deze beschermde periode ontvangt de werkneemster een zwangerschaps- en bevallingsuitkering.

Ook vaders hebben op de dag van de bevalling van hun vrouw recht op een extra dag betaalde vakantie.

Voor de opvoeding van de kinderen kunnen ouders tot drie jaar ouderschapsverlof opnemen. Tijdens dit onbetaalde „Erziehungsurlaub“ (opvoedingsverlof) blijft de werknemer gratis wettelijk verzekerd tegen ziektekosten. De werkgever kan in deze periode de werknemer niet ontslaan. Wanneer kinderen jonger dan 12 jaar ziek zijn of geneeskundige zorg nodig hebben, hebben verzekerden recht op zorgverlof om de medeverzekerde kinderen te verzorgen (gehuwden: 10 dagen per kind/jaar, alleenstaande ouder: 20 dagen per kind/jaar). Tijdens deze periode wordt geen loon doorbetaald, maar keert de desbetreffende ziektekostenverzekering ziekengeld uit.

Moeders en vaders hebben ook een wettelijk recht op deeltijd werk als ze kinderen jonger dan 18 jaar hebben. De regeling betreffende deeltijdwerk moet in overleg met de werkgever getroffen worden. Alleen om duidelijk aantoonbare economische redenen mag een dergelijk verlof geweigerd worden.

Voor meer informatie over regelingen voor gezinnen (bijv. kinderbijslag, oudertoeslag etc.) verwijzen wij u naar vraag 29.

9 Hoe lang duurt in Duitsland de proeftijd?

In principe spreekt de werkgever een proeftijd met u af die meestal zes maanden duurt. In deze proeftijd kan de werkgever u met een opzegtermijn van 14 dagen ontslaan. Een reden voor ontslag hoeft niet gegeven te worden. Na een succesvolle proeftijd is het opzeggen van de arbeidsverhouding een stuk moeilijker. Meer informatie over het Duitse

arbeidsrecht vindt u op de website van het Federaal Ministerie voor Werkgelegenheid en Sociale Zaken (Bundesministerium für Arbeit und Soziales): www.bmas.bund.de .

(Zie ook de contactpersonen van de Duitse en Belgische vakbonden in de adressenlijst)

Sociale Zekerheid en Belastingen

10 Wat zijn grensarbeiders? Wat zijn gedetacheerde werknemers?

Grensarbeiders zijn werknemers of zelfstandigen die een beroep uitoefenen op het grondgebied van een lidstaat en op het grondgebied van een andere lidstaat wonen, waarnaar ze dagelijks of ten minste één keer per week terugkomen. Als u in België woont en in Duitsland werkt en ten minste één keer per week naar België pendelt, dan bent u een grensarbeider.

Gedetacheerde werknemers zijn werkzaam voor een werkgever die gevestigd is in één van de lidstaten en worden door deze werkgever voor een bepaalde tijd (tot max. 24 maanden) in een andere lidstaat gedetacheerd. Wanneer u dus voor een bepaalde tijd voor uw Belgische werkgever te zijnen laste in Duitsland werkzaam bent, is voor u de regelgeving voor gedetacheerde werknemers van toepassing. Dit wil in dit geval zeggen dat voor u de Belgische regelgeving geldt. (Zie ook vraag 12).

11 Waar ben ik verzekerd als ik als grensarbeider in Duitsland werk?

Voor grensarbeiders die voor hun werk van België naar Duitsland pendelen gelden volgens de Europese Coördinatieverordening 883/04 de juridische bepalingen van de Duitse sociale zekerheid (werklandprincipe. Let op: detachering is een uitzonderingsgeval!). Wanneer u tegelijkertijd ook nog in België werkt, gelden in bepaalde omstandigheden dan weer de juridische bepalingen van uw woonland. Wanneer u naast uw arbeidsrelatie of uw pensioen in Duitsland ook nog van plan bent een baan te accepteren in België, kunt u hierover contact opnemen met de op de achteraan vermelde adviesbureaus.

12 Waar ben ik verzekerd als ik als werknemer naar Duitsland gedetacheerd ben? Waar betaal ik belastingen?

U blijft verzekerd in België als de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) een detacheringsverklaring (formulier A1) opgesteld heeft. Deze verklaring is maximaal twaalf maanden geldig en kan tijdens deze eerste periode met nog eens twaalf maanden verlengd worden. Meer informatie vindt u op www.onssrszlss.fgov.be.

Belastingen betaalt u vanaf de eerste dag in Duitsland als uw werkgever een vaste bedrijfsvestiging in Duitsland heeft (bijv. een kantoor of een bouwplaats of een montagesite die langer dan 12 maanden duurt), als u meer dan als 183 dagen (per kalenderjaar) in Duitsland werkt of (in principe) ook als u door een uitzendbureau gedetacheerd wordt.

13 In welk land betaal ik als grenspendelaar belastingen?

Waar u als grenspendelaar belastingplichtig bent, is, om dubbele belastingen te vermijden, vastgelegd in het dubbelbelastingverdrag tussen België en Duitsland. Over het inkomen dat u in Duitsland verwerft, betaalt u in Duitsland belastingen. Hieronder vallen lonen en salarissen uit uw werkzaamheden uit loondienst. Looncompenserende uitkeringen (zoals zwangerschaps- en bevallingsuitkering, oudertoeslag, ziekengeld, invaliditeitsvergoeding) vallen in Duitsland bij aangevraagde onbeperkte belastingplicht onder het progressievoorbehoud. De Duitse werkgever houdt bij elke loonbetaling inkomensbelasting in en draagt deze belastingen direct aan de Duitse belastingdienst (Finanzamt) af. Hiervoor is de zogenaamde Betriebsstättenfinanzamt (ondernemingsbelastingdienst) bevoegd. Bij deze dienst kunt u ook een loonbelastingverklaring (Bescheinigung für den Lohnsteuerabzug) aanvragen. De hoogte van de belastingen is afhankelijk van het belastingtarief. Omdat u niet in Duitsland woont, bent u in principe beperkt inkomensbelastingplichtig en wordt u in belastingklasse I ingedeeld. Als u aan bepaalde voorwaarden voldoet, kunt u een aanvraag onbeperkte inkomensplicht indienen. Hiervoor moet de totale som van uw inkomen in het kalenderjaar ten minste voor 90 % onder Duitse inkomstenbelasting vallen. Dat geldt ook als uw inkomen dat niet onder de Duitse inkomstenbelasting valt in het kalenderjaar niet hoger is dan € 8.004,00 (bij gehuwden die een gezamenlijke aangifte indienen als het inkomen in het kalenderjaar niet hoger is dan € 16.008,00).

Voor onbeperkt inkomstenbelastingplichtigen kan, afhankelijk van uw gezinssituatie (uw burgerlijke staat, het aantal kinderen ten laste), een gunstiger loonbelastingklasse van toepassing zijn. Bovendien kunt u in dat geval onder bepaalde omstandigheden kiezen uit verschillende aangiftemethodes die een gunstig effect kunnen hebben op de door u te betalen belastingen. Wanneer u in één kalenderjaar loon uit meerdere landen hebt ontvangen, vallen uw bruto-inkomsten in Duitsland bij de berekening van het belastingtarief onder het progressievoorbehoud.

Anders dan in andere landen bestaat er in Duitsland een kerkbelasting (Kirchensteuer) waarvan u vrijgesteld bent omdat u niet in Duitsland woont. De in Duitsland gebruikelijke solidariteitstoeslag moet u echter wel betalen. Wanneer u verder geen inkomsten hebt in België, moet u naast de gemeenbelastingen (zie vraag 14) verder geen belastingen betalen in uw woonland.

Als u voor een Duitse onderneming werkzaam bent in het internationale langeafstandsverkeer gelden afwijkende belastingsregelingen. U bent dan alleen voor de dagen waarop u in Duitsland werkzaam was in Duitsland belastingplichtig. Voor de dagen waarop u bijv. in Frankrijk, Oostenrijk, België enz. rijdt, wordt uw inkomen in België belast tenzij u meer dan 183 dagen in één van de andere lidstaten werkzaam bent geweest. Op het einde van het jaar moeten onbeperkt inkomensbelastingplichtige belastingbetalers in Duitsland belastingaangifte doen bij de Duitse belastingdienst (Finanzamt). Meer informatie kunt u verkrijgen bij Team GWO (zie adressenlijst). Schriftelijke

informatie over en formulieren voor loonbelasting(svermindering) voor grenspendelaars kunt u hier www.fm.nrw.de downloaden.

14 Betaal ik als grensarbeider gemeentebelasting in België?

Ja. Ook grensarbeiders zijn verplicht in België de gemeentebelasting te betalen in de gemeente waar ze wonen. Ter compensatie verleent de Duitse belastingdienst een maandelijkse vermindering van 8%. De hoogte van de gemeentebelasting wordt op basis van de Belgische belastingtarieven bepaald. In België wordt een "fictieve belastingschuld" berekend. Op basis hiervan wordt een van gemeente tot gemeente verschillend belastingtarief van 6,5 tot 9 % bepaald.

15 Kan ik jaarrentes en kapitaalaflossingen voor mijn huis in België van de belastingen aftrekken?

Kosten voor uw eigen huis of uw eigen woning kunt u in Duitsland niet aftrekken van de belastingen. Een subsidie voor eigenwoningbezit volgens "Eigenheimzulagengesetz" (Wet op de subsidie ter bevordering van het eigenwoningbezit) is alleen mogelijk voor onroerend goed dat zich in Duitsland bevindt (voor nieuwe gevallen vanaf 1 januari 2006 wordt deze subsidie niet meer verleend). Wanneer u alleen inkomsten in Duitsland hebt, kunt u deze rente- en kapitaalaflossingen niet in mindering brengen. Ze spelen echter een (kleine) rol bij de berekening van de "fictieve" belasting die gebruikt wordt voor de bepaling van de gemeentebelasting in België.

16 Welke delen van de sociale zekerheid moet ik in Duitsland betalen?

Als werknemer in Duitsland valt u onder de Duitse wetgeving sociale zekerheid. De sociale verzekeringsplicht in Duitsland omvat naast verzekering tegen inkomensderving (invaliditeitsuitkering, pensioen en nabestaandenpensioen) ook werkloosheids-, ziekte-, ongevallen- en zorgverzekering. U en uw werkgever betalen nagenoeg gelijke delen van de verzekeringsbijdragen (zie tabel). Daarnaast betaalt de werkgever nog een ongevallenverzekering. Als verplichte verzekering vergoedt deze verzekering gezondheidsschade die de verzekerde tijdens het uitoefenen van zijn beroepsactiviteiten lijdt. Alle werknemers met een brutosalaris lager dan € 49.950,00/jaar of € 4.162,50 /maand (situatie 2011) zijn verplicht een wettelijke ziekteverzekering af te sluiten.

Wanneer uw salaris in drie opeenvolgende jaren deze bijdragegrens overschrijdt, kunt u kiezen tussen een wettelijke of privé ziekteverzekering. De premies voor de wettelijke verzekeringsonderdelen ten bedrage van de hieronder vermelde procentvoeten worden direct ingehouden op uw loon en door de ziekteverzekering/het ziekenfonds aan de desbetreffende verzekeringen afgedragen.

Overzicht van de premietarieven:

Verzekeringsonderdeel	Werknemersbijdrage%	Werkgeversbijdrage %
Ziekteverzekering (1)	7,3 plus 0,9	7,3
Werkloosheidsverzekering	1,5	1,5
Pensioenverzekering	9,95	9,95
Zorgverzekering voor kinderlozen (2)	0,975 1.225	0,975 0,975

(1) Werknemers betalen een extra bijdrage voor de gestegen kosten in de gezondheidszorg van 0,9 %.

(2) Kinderlozen betalen een toeslag op de zorgverzekering van 0,25 %. Het werkgeversaandeel bedraagt ook hier 0,975 %.

Let op: Wanneer u als mini-jobber maximaal € 400,00/maand verdient, is uw inkomen in Duitsland vrijgesteld van sociale verzekeringsplicht. U hoeft geen sociale zekerheidspremies te betalen. Dit betekent echter ook dat u niet van de volledige sociale zekerheid kunt genieten. U bent in dat geval niet verzekerd tegen werkloosheid, u bouwt slechts zeer beperkt pensioenrechten op en met deze 400-euro-job hebt u ook geen rechten of aanspraken in het kader van de ziekte- en zorgverzekering. Desgewenst kunt u afzien van de vrijstelling van de wettelijke pensioenverzekering. Op deze manier kan ook bij een mini-job pensioenverzekeringsplicht bestaan. Dit kan in veel gevallen voordelig zijn omdat u op deze manier pensioenrechten opbouwt. Bij € 400,00 bedraagt de eigen bijdrage momenteel € 19,60 per maand.

Controleer voor dat u een mini-job accepteert of de ziekteverzekering voor uw gezin kan blijven bestaan. Wanneer dit niet het geval is, adviseren wij u met uw werkgever te praten over een kleine verhoging van het arbeidsloon. Wanneer het loon bijv. € 410,00 bedraagt, geldt een overgangszone met verminderde bijdragen. Er wordt dan een premie voor uw sociale verzekering ingehouden van ca. € 40,00 waardoor uw netto-inkomen € 370,00 bedraagt. Dat is slechts € 30,00 minder dan voorheen. Voor loonbelastingklasse I en II zijn dan geen belastingen verschuldigd. U geniet dan wel van alle sociale verzekeringen en voor uw werkgever is deze wijziging zelfs een besparing!

17 Wie zijn dan de bevoegde verzekeringsorganen?

Bij de ziekteverzekeringen of de pensioenverzekeringen dient u een bewijs aan te vragen dat u sociaal verzekerd bent. Hierop is ook uw verzekeringsnummer vermeld.

18 Hoe wordt het nettoloon in Duitsland berekend?

Met de gratis loonberekening die u vindt onder <http://www.nettolohn.de> kunt u heel gemakkelijk uw loon berekenen, rekening houdend met belasting en premies voor sociale zekerheid.

19 Hoe zijn grensarbeiders ziekteverzekerd in Duitsland?

Als werknemer in Duitsland valt u uitsluitend onder de Duitse wetgeving ziekteverzekering. U bent vrijwillig of verplicht verzekerd (zie punt 16). U betaalt uw wettelijke verzekeringspremies voor de ziekteverzekering en zorgverzekering in Duitsland waardoor u in uw werkland volgens Duits recht ziekteverzekerd bent. U geniet dus van alle voordelen van de ziekteverzekering in uw werkland. Wanneer uw gezinsleden medeverzekerd zijn kunnen zij ook aanspraak maken op dezelfde verstrekkingen. De Belgische ziekteverzekering beslist of de gezinsleden gebruik kunnen maken van de verstrekkingen.

Daarnaast kunnen u en uw gezinsleden ook wanneer zij pensioen ontvangen nog gebruik maken van verstrekkingen in Duitsland als u in de laatste 5 jaar voordat u met pensioen ging ten minste 2 jaar als grensarbeider in Duitsland gewerkt hebt.

Om hierop aanspraak te kunnen maken, moet u zodra u op pensioen gaat een formulier S 3 aanvragen bij uw Duitse ziekteverzekering.

Op deze manier kunnen u en uw familieleden een behandeling die in Duitsland reeds bestond ook na uw pensionering verder zetten.

20 Hoe zijn grensarbeiders en hun gezinsleden ziekteverzekerd in België?

Als u in Duitsland wettelijk verzekerd bent, ontvangt u van uw ziekteverzekering een formulier S1, waarmee u uzelf en uw gezinsleden bij een Belgische ziekteverzekering kunt registreren. Hiermee kunt u aanspraak maken op verstrekkingen in België (bijv. doktersbezoek, ziekenhuisopname en voorgeschreven medicijnen).

Let op: Voor verstrekkingen waarop u in uw woonland aanspraak maakt, geldt Belgisch recht. De wettelijk te vergoeden verstrekkingen in Duitsland en België zijn niet altijd dezelfde. Zo moet voor ziekenvervoer in België een extra verzekering afgesloten worden!

21 Betaalt de Duitse zorgverzekering ook voor verstrekkingen als ik in België woon?

Op basis van de Duitse zorgverzekering kunnen grensarbeiders wel aanspraak maken op verpleeggelden maar niet op zorgverstrekkingen. Toch kunt u aanspraak maken op zorgverstrekkingen die volgens Belgisch recht gegarandeerd zijn. Uw Duitse ziekteverzekering kan u informeren over de procedure voor het vaststellen van zorgbehoefte, over welke soort hulp u kunt ontvangen en hoe groot deze hulp of hoe hoog de vergoeding kan zijn.

22 Heb ik als grensarbeider recht op doorbetaling van mijn loon als ik ziek ben? Waar moet ik mij ziek melden? Ontvang ik Duits ziekengeld?

Wanneer u door ziekte niet in staat bent te werken, kunt u volgens Duits recht aanspraak maken op doorbetaling van uw loon gedurende zes weken (42 kalenderdagen). U dient uw werkgever en uw ziekteverzekering op uw eerste ziektedag zo vroeg mogelijk te melden dat u ziek bent (ziekmelding). Als u langer dan drie dagen ziek bent, moet u uw werkgever ten laatste één dag hierna een zogenaamde "Arbeitsunfähigkeitsbescheinigung" (ziektebriefje) doen toekomen. Dit briefje wordt door de behandelend arts uitgeschreven. Op dit briefje dient de reden en de verwachte duur van uw ziekte vermeld te zijn. De werkgever mag van u eisen dat u hem dit doktersbriefje eerder doet toekomen. Na zes weken loondoorbetaling ontvangt de verzekerde als hij nog steeds ziek is ziekengeld. Deze looncompensatievergoeding wordt door de ziekteverzekering betaald. Voor dezelfde ziekte wordt binnen een termijn

van 3 jaar maximaal 78 weken ziekengeld betaald (vastgestelde periode). Het bruto ziekengeld bedraagt 70 % van het laatste bruto-inkomen, echter max. 90 % van het netto-inkomen.

Als u ziekengeld ontvangt, dient u ook premies te betalen voor uw pensioen-, werkloosheids- en zorgverzekering. Deze premies houdt uw ziekteverzekering direct in en betaalt die door aan de desbetreffende verzekeringsorgaan. Zolang u ziekengeld ontvangt, betaalt u geen premie voor de ziekteverzekering.

23 Wat gebeurt er als ik als grensarbeider volledig of gedeeltelijk arbeidsongeschikt wordt?

Als u gedeeltelijk of volledig arbeidsongeschikt bent, kunt u aanspraak maken op een Duitse uitkering wegens arbeidsongeschiktheid. Wanneer uw arbeidsongeschiktheid niet door een arbeidsongeval veroorzaakt is, geldt voor u een algemene wachttijd (60 maanden). Bovendien moet u in de laatste vijf jaar voor het verzekeringsgeval ten minste 36 maandpremies betaald hebben. Verzekerde periodes uit eerdere werkzaamheden in België of een andere EU/EER-lidstaat worden in dit geval ook als in Duitsland betaalde premies beschouwd.

Uitkeringen wegens arbeidsongeschiktheid worden tot uiterlijk het voltooide 65^e levensjaar betaald. Hierna ontvangt u ouderdomspensioen. Bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid ontvangt u een gedeeltelijke uitkering. Deze uitkering compenseert niet uw volledige loon omdat ervan uitgegaan wordt dat u nog gedeeltelijk arbeidsgeschikt bent en dus ook nog gedeeltelijk zelf in uw levensonderhoud kunt voorzien. Als ondanks uw arbeidsongeschiktheid uw arbeidscontract in Duitsland niet opgezegd wordt, hebt u nog steeds recht op werkloosheidsvergoeding vanuit Duitsland.

Let op: Bespreek ruim op tijd met het desbetreffende verzekeringsorgaan op welke uitkeringen u bij gedeeltelijk arbeidsongeschiktheid recht hebt wanneer uw arbeidscontract beëindigd is! Voor België is dat Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening verantwoordelijk (LfA/ONEM/RVA: www.onem.be www.rva.be) en voor Duitsland Agentur für Arbeit (www.arbeitsagentur.de).

24 Als ik als grensarbeider werkloos word, heb ik dan recht op Belgische of Duitse werkloosheidsuitkering ?

Wanneer u als werknemer onvrijwillig werkloos wordt hebt u volgens de Europese regelgeving, recht op werkloosheidsuitkering in uw woonland ook al hebt u uw premies in Duitsland betaald. De uitkeringen worden volgens de Belgische regelgeving berekend. Eén van de eisen in België is dat u beschikbaar moet blijven op de arbeidsmarkt. Daarom moet u ten laatste op de laatste dag dat u werkloos wordt, melden bij een arbeidsbemiddelingdienst in België (zie adressenlijst). Een andere eis is dat u gedurende een bepaalde periode verzekeringsplichtig werkzaam geweest moet zijn. Afhankelijk van uw leeftijd kan dit variëren tussen de 12 en 24

maanden (bij 26 werkdagen per maand). De in Duitsland gewerkte periodes worden gelijkgesteld met in België gewerkte periodes, m.a.w. ook de in Duitsland betaalde premies worden als in België betaalde premies beschouwd. Om uw Duitse verzekeringsperiodes te kunnen aantonen moet u bij de Agentur für Arbeit die bevoegd is in het district waar u laatst werkzaam was een formulier U1 aanvragen. Om aanspraak te kunnen maken op werkloosheidsuitkering in België moet u dit formulier samen met een aanvraag indienen bij een uitkerende instantie (HFA/HVW/CAPAC of vakbond: zie adressenlijst).

Overigens kunt u uw aanvraag voor werkloosheidsuitkering in België ook bij een vakbond indienen.

Let op: Kijk uit met het ontbinden van arbeidscontracten! Vaak stellen werkgevers een ontbinding van het contract met wederzijdse toestemming voor. Volgens Belgisch recht wordt dit echter niet beschouwd als onvrijwillige werkloosheid. U voldoet in dat geval volgens Belgische regelgeving niet aan de voorwaarden voor een werkloosheidsuitkering!

25 Moet ik mijn uitkering aangeven bij de Duitse belastingen?

Uitkeringen voortvloeiende uit een arbeidsverhouding moeten in het voormalig werkland, in dit geval Duitsland, aangegeven worden bij de belastingen. Het gaat om uitkeringen die in het kader van een arbeidscontract als doorbetalingen van lonen, salarissen of andere vergoedingen betaald worden of algemeen door het opzeggen van het arbeidscontract gegarandeerd zijn. Uitkeringen met een "zorgkarakter" daarentegen zijn in het woonland belastbaar.

Let op: Ook uitkeringen die in België belastingbaar zijn, kunnen invloed hebben op de inkomensbelasting in Duitsland (bijv. op het progressievoorbehoud of verlies van voorwaarden voor de onbeperkte belastingplicht). Wanneer voor de activiteit ook buiten België of Duitsland belastingplicht bestaat, gelden speciale regelingen.

Verdere informatie kunt u vragen bij het Team GWO (zie adressenlijst).

26 Wat betekent werken als grensarbeider in Duitsland voor mijn pensioen?

In de periode dat u in Duitsland werkt, betaalt u premies aan de pensioenverzekering waardoor u aanspraken hebt op pensioen op in Duitsland. U ontvangt betalingen uit het Duitse pensioenfonds als u de pensioenleeftijd van 65 jaar bereikt hebt.

27 Wanneer en waar moet ik mijn Duitse pensioen aanvragen?

Als u als werknemer verzekeringspremies in meerdere EU/EER-landen betaald hebt, moet u uw pensioen bij het bevoegde verzekeringsorgaan van uw woonland aanvragen (in België is dat de Rijksdienst voor

Pensioenen/LPA/ONP vgl. adressenlijst). De pensioenaanvraag in één EU/EER-land stelt automatisch de procedure in alle EU/EER-landen in werking waar deze verzekeringsperiodes plaatsgevonden hebben. U ontvangt dan een pensioen uit deze landen, voor zover u aan de eisen van het desbetreffende land voldaan hebt. De pensioenpremiebetalingen komen overeen met de verzekeringsperiodes in de desbetreffende landen.

We adviseren u uw pensioen op tijd aan te vragen, in principe een jaar voor dat u de pensioengerechtigde leeftijd bereikt. De verzekerde dient binnen drie maanden nadat de aanspraak op de verzekering gemaakt kan worden een pensioenaanvraag in te dienen.

Wanneer het uitsluitend om Duitse verzekeringsperiodes gaat, kunt u ook direct contact opnemen met uw Duits verzekeringsorgaan. De pensioenberekening vindt, onafhankelijk van uw woonplaats, volgens de Duitse regelgeving plaats.

28 Waar is mijn pensioen uit Duitsland belastbaar?

Waar belastingen over het pensioen betaald dient te worden, wordt geregeld in Duits-Belgische Overeenkomst tot voorkoming van dubbele belastingen. Het wettelijk pensioen uit Duitsland is belastbaar in het uitkeringsland, hier in Duitsland dus. Bedrijfspensioenen zijn belastbaar in uw woonland.

29 Op welke gezinsverzekeringen en -toeslagen heb ik als grensarbeider van Duitsland naar België recht?

Als gezinsverzekeringen gelden in Duitsland kinderbijslag, en bij een laag inkomen, eventueel een toeslag op de kinderbijslag, oudertoelage of bijv. een bijzondere vergoeding die alleen in een bepaald bondsland geldt, zoals reiskostensubsidie voor kinderen die in Noordrijn-Westfalen naar school gaan. Sociaalverzekeringsplichtige werknemers in Duitsland hebben recht op alle uitkeringen en verrichtingen ter compensatie van gezinslasten, tenzij in België prioritaire aanspraken op een vergelijkbare prestatie bestaan. Een prioritaire aanspraak op Belgische kinderbijslag bestaat bijvoorbeeld als uw man of uw vrouw in België werkt. In dit geval hebt u vanuit Duitsland nog recht op het eventuele verschilbedrag met de Belgische kinderbijslag. De Duitse kinderbijslag bedraagt voor het eerste en het tweede kind telkens € 184,00 per maand, voor het derde kind € 190,00 en voor het vierde en vijfde kind telkens € 215,00 per maand. Kinderbijslag wordt inkomensafhankelijk voor elk kind tot het 18 levensjaar betaald of tot het 25^e levensjaar als het kind een school- of beroepsopleiding of een studie volgt. U kunt trouwens ook recht hebben op Duitse kinderbijslag als u niet verplicht sociaal verzekerd bent omdat u bijv. in Duitsland zelfstandig bent, maar wel onbeperkt inkomensbelastingplichtig bent.

Voor kinderen die na 1-1-2007 geboren zijn, kunnen werknemers die in Duitsland verplicht sociaal verzekerd zijn, ook oudertoelage aanvragen. Net als bij de (ondertussen afgeschafte) opvoedingsuitkering is hier ook de

voorwaarde dat de opvoedende ouder niet of niet meer dan 30 uur per week werkt. Een oudertoelage kan betaald worden tot het kind één jaar, m.a.w. max. 12 maanden oud is. Daar kunnen nog twee maanden bijkomen als ook de andere ouder voor het kind zorgt en hij of zij tijdens deze twee maanden maximaal 30 uur per week werkt en ook minder inkomen ontvangt. U hebt ook recht op deze twee extra maanden als uw echtgenoot of echtgenote in België werkt. De oudertoelage bedraagt 67% van het weggefallen netto-inkomen, echter maximaal € 1.800,00 per maand. Voor ouders die voor de geboorte niet werkzaam waren, bedraagt de minimale ouderschapsuitkering € 300,00.

In België wordt in de eerste levensmaand geen kinderbijslag betaald, maar ontvangen de ouders het zogenaamde kraamgeld. Het kraamgeld bedraagt momenteel € 1.023,45 voor het eerste kind en voor elk daaropvolgend kind € 770,03. Ook voor gezinnen van grensarbeiders is het interessant om bij de bevoegde Belgische betalingsinstantie, gemeente of de CSC-Grenzgängerdienst een aanvraag in te dienen om na te gaan of u voor het in België geboren kind recht hebt op kraamgeld.

"Atypische Grensarbeiders"

30 Waarop moet ik letten als ik grensarbeider word omdat ik naar België verhuis?

Wanneer u uw baan in Duitsland houdt en naar België verhuist, wordt u hierdoor automatisch grensarbeider. Informeer dan vooraf bij de bevoegde sociale verzekeringsinstanties (Agentur für Arbeit, Krankenkasse....) wat de eventuele gevolgen kunnen zijn van uw verhuizing. De belangrijkste vragen betreffende aanmeldingsformaliteiten, auto, rijbewijs, huurrecht, kopen van een huis, privé verzekeringen en kinderopvang en school in België worden beantwoord in de brochure „Wegweiser für den Umzug nach Belgien“ , die u o.a. via www.EURES-emr.org en www.regioaachen.de kunt downloaden.

Een overzicht van de belangrijkste adressen

EURES-adviseurs in de Euregio Maas-Rijn

Bij de Diensten voor Arbeidsvoorziening in België:

Duitstalige Gemeenschap:

Wallonië:

Arbeitsamt der DG Marco SCHAAF Hütte 79 4700 Eupen Tel. : 00 32 (0)87 63 89 14 Fax : 00 32 (0)87 55 70 85 of 85 32 04 e-mail: marco.schaaf@adg.be	Le Forem Carrefour Emploi Formation Wilfrid LASCHET Val Benoît - Quai Banning 4 4000 Liège Tel. : 00 32 (0)4 229 11 83 Fax : 00 32 (0)4 254 40 19 e-mail: wilfrid.laschet@forem.be
--	---

Vlaanderen:

EURES-VDAB Leon MARTENS Pastorijstraat 7 3620 Lanaken Tel. : 00 32 (0)89 73 92 72 Fax : 00 32 (0)89 71 83 24 e-mail: leon.martens@vdab.be	EURES-VDAB Michèle OP 'T EIJNDE Pastorijstraat 7 3620 Lanaken Tel. : 00 32 (0)89 73 92 72 Fax : 00 32 (0)89 71 83 24 e-mail: mopteynd@vdab.be
---	---

Bij Arbeitsamt in Duitsland:

Agentur für Arbeit Heinz-Jürgen WERNER Roermonder Str. 51 52072 Aachen Tel.: 00 49 (0) 241 897-1269 Fax: 00 49 (0)241 897-1598 e-mail: aachen.eures@arbeitsagentur.de	Agentur für Arbeit Egon VANWERSCH Roermonder Str. 51 52072 Aachen Tel.: 00 49 (0) 241 897-1710 Fax: 00 49 (0)241 897-1598 e-mail: aachen.eures@arbeitsagentur.de
---	--

Bij vakbonden in België

IVR/ACV Jos POUKENS Mgr. Broekxplein 5 3500 Hasselt Telefoon: 0032 78 151686 Fax: 0032 (0) 11 30 69 99 e-mail: jos.poukens@acv-csc.be	Grenzgängerdienst der CSC Peter SCHLEMBACH Gabriele EMONTS-GAST Kirchstraße 26 4720 Kelmis Tel. : 00 32 (0)87 859949 Fax : 00 32 (0)87 859948 e-mail: peter.schlembach@acv-csc.be gemontsgast@acv-csc.be
CSI- FG TB Elisabeth FINET Place Saint Paul 9-11 4000 Liège Tel. : 00 32 (0)4 221 95 83 Fax : 00 32 (0)4 221 96 26 e-mail: elisabeth.finet@fgtb.be	IVR-ABVV Nesrin TOSUN Kruindersweg 27 3630 Maasmechelen Tel: 00 32 (0)77 31 40 Fax: 00 32 (0)89 77 52 72 e-mail: Nesrin.tosun@abvv.be

Bij vakbonden in Duitsland

DGB Deutscher Gewerkschaftsbund Peter SOKOLL Homburgerstr. 73 47441 Moers Telefoon: 0049 (0)284 18 83 32 40 e-mail: sokoll@malz.de	DGB Deutscher Gewerkschaftsbund Mark ROSENDAHL Stapeltor 17 - 19 47051 Duisburg Tel: 0049 (0) 203 99 275 14 e-mail: mark.rosendahl@dgb.de
--	--

Euregio Maas-Rijn

Grenzgängerberatungsstelle REGIO Aachen e.V. Christina LÖHRER-KAREEM Theaterstr. 90 52062 AACHEN Tel. : 00 49 (0)241 56 861 55 Fax : 00 49 (0)241 56 861 61 e-mail: grenzgaenger@regioaachen.de	
---	--

Grensoverschrijdende belastingvragen

Team GWO (Grensoverschrijdend Werken en Ondernemen)
van de belastingdiensten uit Duitsland, België en Nederland
Terra Nigrastraat 10
6216 BL Maastricht / NEDERLAND
gratis telefoonnummer:
0800 90 22 0 (vanuit België)
0800 10 11 352 (vanuit Duitsland)
Internet: www.belastingdienst.nl/overig/gwo/de/

Detachering, uitzonderingsovereenkomst bij werkzaamheden in meer dan één land

DVKA Deutsche Verbindungsstelle
Krankenversicherung Ausland (DVKA)
Pennefeldsweg 11-15
53177 Bonn /DEUTSCHLAND
Telefoon: 0049 (0)228 95 30 0
Fax: 0049 (0)228 9530600
e-mail: post@dvka.de
Internet: www.dvka.de

Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ)
l' Office Nationale de Sécurité Sociale (ONSS)
Landesamt für Soziale Sicherheit (LSS)
Victor Hortaplein 11
1060 Brussel (België)
Telefoon: 0032 (0)2 509 31 11
Fax: 0032 (0) 2 509 30 19
Internet: www.onss.fgov.be

Pensioenverzekeraars

Duitsland

Deutsche Rentenversicherung Rheinland Königsallee 71 40215 Düsseldorf Tel: 0049 (0) 211 937-0 of Servicelijn: 0800 100048013 Internet: www.deutsche-Rentenversicherung-Rheinland.de	Deutsche Rentenversicherung Bund Ruhrstr. 2 10704 Berlin Tel. 0049 (0)30 8651 of Servicelijn: 0800 1000 48070 Internet: www.deutsche-rentenversicherung-bund.de
Deutsche Rentenversicherung Rheinland Auskunfts- und Beratungsstelle Benediktinerstraße 39 52066 Aachen Tel: 0049 (0)241 6069-02	Knappschaft Bahn See Pieperstr. 14-28 44789 Bochum Telefoon: 0049 (0)234 3040 Fax: 0049 (0)234 30453050 Internet: www.kbs.de

België

Rijksdienst voor Pensioenen (RVP) Office National des Pensions (ONP) Landespensionsamt (LPA) Zuidertoren 3 1060 Brussel Telefoon: 0032 (0)2 523 40 40 Internet: http://www.rvponp.fgov.be	Office National des Pensions (ONP) Bureau Régional de Malmedy Avenue des Alliés 28 Résidence du Cerisier 4960 Malmedy Telefoon : 0032 (0)80 330 738 Fax : 0032 (0)80 79 13 14 Internet: www.onprvp.fgov.be
--	---

Invaliditeitsuitkering, opvoedingsuitkering en oudertoeslag

Duitsland

StädteRegion Aachen
 Turpinstraße 198
 52066 Aachen
 Tel: 0049 (0) 241 51980
 Fax: 0049 (0) 241 533190
 e-mail:
soziales@staedteregion-aachen.de
elterngeld@staedteregion-aachen.de
 Internet: www.staedteregion-aachen.de

België

Dienststelle für Personen mit
 Behinderung
 Vennbahnstraße 4/4
 4780 ST. Vith
 Telefoon: 0032 (0)80 22 91 11
 Fax: 0032 (0)80 22 90 98
 e-mail: info@dpb.be
 Internet: <http://www.dpb.be>

Kinderbijslag en toeslag op de kinderbijslag

Grensregio

Agentur für Arbeit Aachen
 Familienkasse
 Talbotstraße 25
 52068 Aachen
 Telefoon: 01801 546337
 Fax: 0049 (0)241 5682 109
 e-mail:
familienkasse-aachen@arbeitsagentur.de

Belgische Gensregio

RKW-ZFA-ONAFTS
 Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers (RKW)
 Zentralanstalt für Familienbeihilfen für Arbeitnehmer (ZFA)
 Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés (ONAFTS)
 Trierstraat 70
 1000 Brussel
 Tel.: 0032 (0)2 2372 112
 Fax: 0032 (0)2 2372 470
 e-mail ZFA Brussel:
bxl.fam@onafits.be
 Contactpunt voor grensarbeiders:
mediation.internationale@onafits.be
 Internet: www.rkw.be

Bezirksstelle Eupen
 Hookstraße 29
 4700 Eupen
 Tel.: 0032 (0) 87 555 971
 Fax: 0032 (0) 87 552 977
 e-mail: eupen.fam@onafits.be

Loopbaanonderbreking, ouderschapsverlof

Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA)
Office national de l'emploi (ONEM)
Landesamt für Arbeitsbeschaffung (LfA)
Zweigstelle Eupen
Neustraße 77
4700 Eupen / BELGIË
Tel: 0032 (0)87 556547
Internet: www.rva.be

Werkloosheidsuitkering II

Jobcenter StädteRegion Aachen
Roermonder Str. 51
52072 Aachen / DEUTSCHLAND
Telefoon: 0049 (0)241 897-3001
Fax: 0049 (0)241 897 1222
e-mail: Jobcenter-aachen@jobcenter-ge.de

Ziekte en invaliditeit

Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV)
Institut national d'Assurance Maladie-Invalidité (INAMI)
Landesinstitut für Kranken- und Invaliditätsversicherung
Tervurenlaan 211
B – 1150 Brussel / BELGIË
Telefoon : 0032 (0)27 397111
e-mail: communication@riziv.fgov.be
Internet: www.riziv.be

Ziekteverzekeringen

Christliche Krankenkasse (CKK)
Klosterstraße 66
4700 Eupen/ BELGIË
Telefoon: 0032 (0)87 596111
Fax: 0032 (0)87 596110
Internet: <http://www.mc.be>

Dienst voor werkloosheidsuitkering – België

Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA)
Office national de l'emploi (ONEM)
Landesamt für Arbeitsbeschaffung (LfA)

Zweigstelle Verviers Galerie des 2 Places / Place Verte 12 4800 Verviers Tel: 0032 (0)87 394750 Fax: 0032 (0)87 332833 Internet: www.rva.be	Zweigstelle Eupen Neustraße 77 4700 Eupen Tel: 0032 (0)87 55 65 47 Fax: 0032 (0)87 55 65 48
--	---

HVW – CAPAC - HFA

Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen
Caisse Auxiliare de Paiement des Allocations de chômage
Hilfszahlstelle für Arbeitslosenunterstützung

Bevoegde instantie voor de Duits-Belgische grensregio:

HFA Vervierser Str. 12 4700 EUPEN Tel.: 00 32 (0) 87 56 09 40 Fax: 0032 (0) 87 56 09 56 e-mail: info.eupen@capac.fgov.be Internet: www.hvw.fgov.be	CAPAC Rue Peltzer de Clermont 51 4800 Verviers Telefoon : 0032 (0)87 33 26 29 Fax : 0032 (0)87 316452 e-mail: info.verviers@capac.fgov.be Internet: www.hvw.fgov.be
---	---

Arbeidsongevallen

Fonds voor Arbeidsongevallen (FAO)
Fonds des accidents du travail (FAT)
Fonds für Arbeitsunfälle (FAU)

Troonstraat 100
B – 1050 Brussel/ BELGIË
Telefoon 0032 (0)2 5068411
Fax : 0032 (0)2 5068415
Internet : www.faofat.fgov.be

Beroepsziekten

Fonds voor beroepsziekten (FBZ)
Fonds des maladies professionnelles (FMP)
Fonds für Berufskrankheiten (FBK)
Internet: www.fmp.fgov.be

Hoofdkantoor Brussel

Sterrenkundelaan 1
B-1210 Brussel
Telefoon: 0032 (0)2 22 66 21 1
Fax: 0032 (0)2 21 91 193

Provinciaal kantoor Luik

Quai Godefroid Kurth 45 (2e Etage)
B-4020 Liège
Telefoon: 0032 (0)4 344 04 13 of 0032 (0)4 344 14 09

Impressum

Redactie: Ruth Meyering, Projectleidster TaskForce.Net; update door Jan Schliewert, LL.M.Eur., TaskForce.Net in samenwerking met het Team Informatiedocumenten van EURES-EMR.

Voor het vakkundige advies wil de redactie de medewerkers van AOK Rheinland (kantoor Europa in Vaals), de Belgische ziekteverzekering COK, de CSC-Grenzgängerdienst, het servicepunt van de Deutsche Rentenversicherung Rheinland in Aken, Versorgungsamt StädteRegion Aachen en het Tteam GWO hartelijk danken.

Deze brochure is een publicatie van EURES Maas-Rijn en werd gemaakt met de steun van de Europese Commissie.

Stand van regelgeving: juni 2011

Ondanks alle aan de samenstelling van deze tekst bestede zorg kan voor de juistheid van de informatie geen garantie verleend worden. Teksten alleen gebruiken met bronvermelding. Nadruk voor commerciële doeleinden is verboden.

Aken, juli 2011